

Nota voor : vergadering algemeen bestuur
Datum : 24 juni 2021
Onderwerp : Inkoopbeleid 2021
Agendapunt : 6.
Kenmerk : AB/2113

Portefeuillehouder: H.J. van Schaik

Bijlage: 1. Overzicht wijzigingen 2. Inkoopbeleid 2021

Inleiding

Er is een technische update voor het Inkoopbeleid. De VNOG bekijkt geregeld of haar beleidsdocumenten nog actueel zijn en beschouwt dan of periodiek onderhoud nodig of gewenst is. In het kader hiervan is het Inkoopbeleid beschouwd dat door het AB in 2015 is vastgesteld. Het beleid kan op een aantal onderdelen technisch worden bijgewerkt.

Advies-besluit

1. Het Inkoopbeleid 2016, vastgesteld 29 oktober 2015, in te trekken.
2. Het Inkoopbeleid 2021 met terugwerkende kracht per 1 januari 2021 vast te stellen.

Beoogd effect

Actueel Inkoopbeleid

Argumenten

2.1. Het beleid kan compacter worden beschreven.

In 2015 is het Inkoopbeleid 2016 voor het AB vastgesteld. Op dat moment was de regio net volledig geregionaliseerd en de VNOG moest opereren als één aanbestedende dienst. Het basisuitgangspunt in 2016 was dat de VNOG de bepalingen in de Aanbestedingswet volgt. In het beleid uit 2016 waren geen aanvullende regels door het AB opgelegd, wel waren procedures ter verduidelijking voor de organisatie uitgeschreven.

Inmiddels zijn ruim vijf jaar verstreken en heeft de inkoopfunctie van de VNOG zich ontwikkeld. Het uitschrijven van de ambtelijke procedures in het beleid zelf is niet meer nodig; dat is nu opgenomen in een interne ambtelijke handleiding (zie argument 2.5.). Het beleid kan compacter worden beschreven. Het basisuitgangspunt uit 2016 blijft onverkort van kracht: de VNOG volgt de Aanbestedingswet.

2.2. De aanpassingen ten opzichte van 2016 betreffen enkele technische wijzigingen aan de actualiteit en het comprimeren van teksten.
Zie bijlage 1 voor een overzicht van de wijzigingen.

2.3. De aanpassingen hebben geen invloed op de doelen die sinds 2016 worden nagestreefd met het inkoopbeleid.
Deze doelen zijn:

- De VNOG wil een professionele inkoopfunctie;
- De VNOG streeft naar een effectieve en kostenbewuste inkoopfunctie;
- De maatschappelijke en sociale aspecten spelen een belangrijke rol tijdens inkoopprocedures: de VNOG wil maatschappelijk verantwoord / duurzaam ondernemen;
- En uiteraard moet het lokale MKB binnen de regio ruim de kans krijgen daar invulling aan te geven.

2.4. De rol van het AB bij inkoop is geborgd.

Het AB heeft het budgetrecht en heeft bepaalde taken omtrent inkoop gemandateerd. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, de financiële verordening en de mandaatregeling.

Via de vastgestelde begroting stelt het AB middelen voor omschreven doelen beschikbaar, zodat de VNOG aankopen kan doen. In de begroting zijn ook de kredieten en investeringen voor enig jaar opgenomen. Als er tussentijds aanvullingen, wijzigingen of verschuivingen zijn, worden die via begrotingswijzigingen separaat aan het AB voorgelegd. De rapportage aan het AB over inkopen en inkoopprocessen is geborgd via de reguliere documenten in de P&C-cyclus (verkenningen, jaarrekening).

Als zich een bijzondere situatie voordoet, bijvoorbeeld ook in het kader van politiek-bestuurlijk gevoelige dossiers, worden zaken tijdig separaat aan het bestuur voorgelegd.

2.5. Er is een interne ambtelijke werkwijze beschikbaar.

Het MT van de VNOG is ervoor verantwoordelijk dat de organisatie het Inkoopbeleid / de Aanbestedingswet volgt. Als hulpmiddel daarbij heeft het MT een praktische interne ambtelijke werkwijzer gemaakt met richtlijnen die de medewerkers volgen bij inkopen. Daarin is onder andere het lokale MKB genoemd. Daarmee is de mogelijkheid voor lokaal inkopen (inzet lokale MKB) geborgd. In diverse inkoopdossiers van de afgelopen periode is dit gebeurd. De VNOG bewaakt dat het lokale bedrijfsleven aan bod komt. Daarnaast wordt het aspect van duurzaamheid bijvoorbeeld ook meegenomen in aanschaf- en vervangingstrajecten, onder andere ook in het kader van innovatie, zodat bij de inkoopprocedures die hieruit daarna volgen, duurzaam en sociaal verantwoord kan worden ingekocht, conform het Inkoopbeleid.

2.6. Lokale inkoop is mogelijk ondanks Europese aanbestedingsregels.

De Commissie Middelen-Informatievoorziening-Meldkamer heeft op 1 april jl. de update van het Inkoopbeleid besproken en gevraagd om te bezien of lokale inkoop niet in tegenspraak is met de Europese aanbestedingsregels. Dit is onderzocht en is niet het geval. In het nieuwe beleid wordt, net zoals in het oude beleid, verwezen naar de landelijke Gids Proportionaliteit die vele handvatten biedt om lokaal MKB de mogelijkheid te geven om in te schrijven op opdrachten (artikel 1.4. van het Inkoopbeleid). In hoofdstuk 1 van het Inkoopbeleid wordt daarnaast doelmatigheid expliciet benoemd. Dat sluit weer aan op rechtmatigheid. Want als de VNOG vooraf bij opdrachtverstrekking goed kijkt naar te behalen doelen, hoe men die denkt te bereiken middels de betreffende opdracht en dat vervolgens ook goed vastlegt (in de inkoopstrategie die bij iedere opdracht aanwezig moet zijn, artikel 2.2.), dan wordt er rechtmatig gehandeld.

Kanttelingen

N.v.t.

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

In feite verandert er weinig: volgens het Inkoopbeleid 2016 moest de VNOG de Aanbestedingswet volgen en de VNOG blijft dat onder het nieuwe Inkoopbeleid 2021 (uiteraard) doen. Via interne controles en jaarlijkse toetsing door de accountant wordt hierover gerapporteerd.

Rapportage/ evaluatie

Rapportage op inkoop gaat via de reguliere P&C-cyclus. Als er op termijn weer een update van het Inkoopbeleid nodig is, zal dat weer aan het bestuur worden voorgelegd.

Personele consequenties en Financiële consequenties

N.v.t.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 24 juni 2021;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 3 juni 2021;

Besluit:

1. Het Inkoopbeleid 2016, vastgesteld 29 oktober 2015, in te trekken.
2. Het Inkoopbeleid 2021 met terugwerkende kracht per 1 januari 2021 vast te stellen.

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Apeldoorn, 24 juni 2021

Bijlage 1. Overzicht wijzigingen

Oude beleid 2016	Nieuwe beleid 2021
	Veel onderdelen van het oude hoofdstuk 1 van het Inkoopbeleid uit 2016 worden in het nieuwe beleid minder uitvoerig beschreven, omdat ze onderdeel zijn van de wet.
1.1. Aanleiding	1.1. Gelijk gebleven, maar tekst geactualiseerd.
1.2. Relatie met inkoopvisie	1.2. Gelijk gebleven, maar tekst gecomprimeerd en naast de rechtmatigheid ook de doelmatigheid en doeltreffendheid van inkoop extra benoemd
1.3. Doelgroep inkoopbeleid	1.3. Gelijk gebleven, maar tekst bijgewerkt
1.4. Overzicht wat geregeld wordt in beleid en in inkoopwijzer	1.4. Gelijk gebleven, maar de verwijzing naar de Inkoopwijzer is vervangen door algemene verwijzing. Een dergelijke verwijzing blijft langer actueel, mocht de landelijke Inkoopwijzer vervallen of van naam veranderen.
1.5. Geldigheidsduur inkoopbeleid	1.5. Aangepast. Nieuwe titel 'Praktische zaken', met daarin wel weer o.a. geldigheidsduur.
1.6. Communicatie intern bij VNOG over inkoop	1.6. Aangepast. Nieuwe titel 'Overzicht betrokkenen bij inkoop'.
2. Doelen	2. Gelijk gebleven.
2.1.1. VNOG volgt landelijke wet- en regelgeving (uitgeschreven)	2.1. Gelijk gebleven, maar gecomprimeerd en verwijzing naar actuele wet- en regelgeving. De verwijzing naar een ICT oplossing uit het oude beleid is verwijderd, omdat deze oude ICT oplossing inmiddels niet meer bestaat.
2.1.2. Hardheidsclausule	Vervallen. In het oude beleid stond hier een verwijzing naar de mogelijkheid van een hardheidsclausule. Deze mogelijkheid is de afgelopen ruim vijf jaar nooit gebruikt, omdat de Aanbestedingswet voldoende ruimte biedt om aan de behoeften van de organisatie te voldoen.
2.1.3. Professionele inkoopstrategie	2.2. Gelijk gebleven, maar geactualiseerd
2.1.4. Klachtenregeling	2.3. Gelijk gebleven, maar geactualiseerd
2.1.5. Innovaties	2.4. Gelijk gebleven, maar tekst gecomprimeerd
2.2.1. Duurzaamheid, conform criteria ministerie	Opgenomen in 2.2., onderdeel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'
2.2.2. Sociale aspecten, conform criteria ministerie	Opgenomen in 2.2., onderdeel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'
2.2.3. Social Return	Opgenomen in 2.2., onderdeel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'
2.2.4. Integere leveranciers	2.6. Gelijk gebleven
2.2.5. MKB	2.7. Gelijk gebleven
2.3. Effectieve en kostenbewuste inkoopfunctie	Vervallen. Het oude artikel gaat over de procesmatige interne ambtelijke inrichting van inkoop. Deze informatie hoort meer thuis in een interne ambtelijke werkwijzer, dan in het beleid. Die werkwijzer (handleiding) is opgesteld (zie ook argument 2.5. in het AB-voorstel).

Inkoopbeleid 2021

Maatwerk binnen kaders

Versie 5_0 definitief
Datum: mei 2021

Inhoudsopgave

1	Algemeen rondom het inkoopbeleid VNOG	3
1.1	Aanleiding voor het vastleggen van (herzien) inkoopbeleid	3
1.2	Inkoopvisie "Inkoop levert meer! je hoeft er alleen maar naar te vragen"	3
1.3	Is het inkoopbeleid er ook voor jou?	3
1.4	Wat wordt er geregeld in het inkoopbeleid?	3
1.5	Praktische zaken omtrent het inkoopbeleid	3
1.6	Waar vindt inkoop binnen de organisatie plaats?	4
2	Wat zijn de doelstellingen van ons inkoopbeleid?	4
2.1	De VNOG leeft actuele wet- en regelgeving na	4
2.2	De VNOG hanteert een professionele inkoopstrategie bij het inkopen	5
2.3	De VNOG heeft een klachtenregeling aanbestedingsprocedures voor ondernemers	5
2.4	De VNOG maakt gebruik van de markt voor de ontwikkeling van innovaties	5
2.5	De VNOG stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.	5
2.6	De VNOG contracteert alleen met integere ondernemers.	5
2.7	Het MKB moet voldoende kansen worden geboden om aan de VNOG te leveren	5

1 Algemeen rondom het inkoopbeleid VNOG

1.1 Aanleiding voor het vastleggen van (herzien) inkoopbeleid

In 2015 is het inkoopbeleid voor de VNOG door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Op dat moment was de regio volledig geregionaliseerd en de VNOG moest opereren als één aanbestedende dienst. Inmiddels zijn we ruim vijf jaar verder en is het tijd het inkoopbeleid te updaten. Binnen het inkoopbeleid 2021 benadrukken we een aantal aspecten van de wet extra waardoor de doelmatigheid van inkoop binnen de VNOG verhoogd wordt. Het Inkoopbeleid is toegankelijk voor eenieder en geeft de hoofdpijlers van professioneel inkopen weer.

1.2 Inkoopvisie “Inkoop levert meer! je hoeft er alleen maar naar te vragen”

Voor de VNOG is het van belang dat er een professionele inkoopfunctie is die meer levert dan alleen een proces dat streeft naar rechtmatigheid. Doelmatigheid is een belangrijke factor op het gebied van inkoop: koopt de VNOG in tegen een goede, marktconforme prijs? Maar het belangrijkste is de doeltreffendheid! De organisatie heeft doelen en inkoop levert kennis en middelen om die doelen daadwerkelijk te kunnen bereiken door gebruik te maken van de kennis en kunde in de markt. Dus *Inkoop levert Meer!* dan alleen een proces. Het is aan de betrokkenen om inkoopadvies te vragen.

1.3 Is het inkoopbeleid er ook voor jou?

Het Inkoopbeleid is bedoeld voor iedereen die binnen de VNOG inkopen doet en derhalve een rol heeft in de inkoopfunctie: afdelingshoofden, teamleiders, projectleiders. Maar denk ook aan medewerkers die een coördinerende functie hebben op het gebied van bv. voertuigen, onderhoud, blus- en dienstkleding, inhuur, IT, huisvesting en facilitaire middelen. Het is belangrijk om de kennis en de betrokkenheid van de medewerkers die met bepaalde middelen werken te betrekken bij aanschaf, onderhoud en vervanging. Tenslotte is het bedoeld voor bestuurders die betrokken zijn bij de VNOG en voor alle bedrijven die zaken doen of willen gaan doen met de VNOG.

1.4 Wat wordt er geregeld in het inkoopbeleid?

In het Inkoopbeleid staan de richtinggevende kaders waarbinnen inkoopverplichtingen en aanbestedingen worden aangegaan. Het geeft aan hoe we diverse organisatie doelen van de VNOG, met behulp van inkoop, kunnen bereiken. Dat doen we binnen de mogelijkheden van de Aanbestedingswet en de Gids Proportionaliteit. Het beleid geeft weer wat de basis componenten zijn binnen de inkoopfunctie zodat er een professionele aanpak wordt gevolgd. In hoofdstuk 2 staat een aantal doelstellingen van het inkoopbeleid genoemd.

1.5 Praktische zaken omtrent het inkoopbeleid

Het Inkoopbeleid 2021 geldt, na het terugtrekken van het Inkoopbeleid 2016 door het Algemeen Bestuur, voor onbepaalde tijd. We gaan er vanuit dat het de komende jaren ‘houdbaar’ is, maar het is te verwachten dat het na een periode van ca. 5 jaar geactualiseerd wordt aan bv. nieuwe inzichten, trends en wetgeving. Door interne en externe wijzigingen kan het zijn dat het inkoopbeleid aanpassingen nodig heeft en team inkoop controleert de houdbaarheid. Het team inkoop draagt zorg voor de communicatie van het inkoopbeleid. Het team zorgt er voor dat via één of meer digitale communicatiemiddelen voldoende heldere informatie beschikbaar is voor iedereen binnen de organisatie. Uiteraard worden er ook digitaal praktische hulpmiddelen beschikbaar gesteld voor elke inkopende VNOG-medewerker.

1.6 Waar vindt inkoop binnen de organisatie plaats?

In de VNOG-organisatie is de uitvoering van de tactische en strategische inkoopactiviteiten op centraal niveau ondergebracht. Goed inkopen is een lijnverantwoordelijkheid en dit is dus decentraal belegd. Dit wordt ondersteund door een centraal gepositioneerd team inkoopadviseurs. Die ondersteuning bestaat uit:

- Beleid en kaderstelling (=o.a. deze notitie);
- Advies en begeleiding bij aanbestedingstrajecten, en bij het opstellen, beheren en managen van contracten;
- Toetsing in rapportages aan management en accountant.

In de VNOG organisatie is de uitvoering van inkoop belegd (bestellen, bewaken en nazorg). Daarbij worden de routine-inkopen (ook wel repeterende inkopen) en afdeling overstijgende inkopen bij voorkeur in raamcontracten vastgelegd.

2 Wat zijn de doelstellingen van ons inkoopbeleid?

De doelstellingen die de VNOG heeft voor haar Inkoopbeleid worden ingegeven door *wat er formeel moet* in het kader van wet- en regelgeving (zie § 2.1) en *wat de VNOG belangrijk vindt* op het gebied van inkoop (e.e.a. zoals benoemd in de inkoopvisie, zie § 2.2 e.v.). Bij dit laatste gaat het om de volgende doelstellingen:

- De VNOG wil een professionele inkoopfunctie;
- De VNOG wil maatschappelijk verantwoord inkopen;
- De VNOG streeft naar een effectieve en kostenbewuste inkoopfunctie.

Dit is alleen te realiseren door een goede samenwerking tussen diegene die wil inkopen en de betrokken inkoopadviseur.

2.1 De VNOG leeft actuele wet- en regelgeving na

Een professionele inkoopfunctie volgt wet- en regelgeving waarin de volgende kernwaarden van toepassing zijn:

- **Gelijke behandeling.** Gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.
- **Non-discriminatie.** Discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- **Transparantie.** De gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.
- **Proportionaliteit (evenredigheid).** De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De VNOG past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.
- **Wederzijdse erkenning.** Diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die Diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de VNOG.

Er wordt daarnaast verwacht dat de medewerkers van de VNOG integer zijn en deze kernwaarden voor, tijdens en na het inkopen respecteren (zie ook § 2.5).

Europese wet- en regelgeving is bepalend op het gebied van aanbesteden en het Burgerlijk Wetboek is kader stellend voor overeenkomsten. De wet- en regelgeving en aanbestedingsdrempels, zijn geen expliciet onderdeel van het inkoopbeleid omdat de drempels eens in de twee jaren aangepast worden. Maar deze wetgeving geldt uiteraard wel en is dan ook expliciet opgenomen in het zgn. "normenkader", waar onze inkoopadviseurs en daarna de extern accountant op controleert. Team inkoop helpt de VNOG medewerkers de regels te volgen tijdens een aanbesteding. De kennis daarover blijft dan ook centraal en actueel. Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende mandaat- en volmacht regeling, die ook tot bovengenoemd normenkader behoort, van de VNOG.

=====
Het niet voldoen aan deze wet- en regelgeving kan leiden tot claims van benadeelde (potentiële) leveranciers en tot imagoschade als gevolg van een accountantsverklaring met beperkingen (of geen goedkeurend oordeel). Maar we willen het positief stellen: de VNOG is gemotiveerd om de regels te volgen omdat dit het beste is voor een doeltreffende en doelmatige VNOG, voor de deelnemende gemeenten en voor de marktpartijen.

2.2 De VNOG hanteert een professionele inkoopstrategie bij het inkopen

Binnen de ruimte van de wet- en regelgeving en de uitgangspunten van het inkoopbeleid moeten we de juiste inkoopkeuzes maken. We doen dit door een inkoopstrategie op te stellen bij de start van alle inkooptrajecten. Doel van de aanbesteding, maatschappelijk verantwoord ondernemen (of duurzaam ondernemen, dit is een vorm van ondernemen gericht op economische prestaties (profit), met respect voor de sociale kant (people), binnen de ecologische randvoorwaarden (planet): de triple-P-benadering), kwaliteit en kosten zijn belangrijke aspecten die ruim aan bod komen in de inkoopstrategie.

2.3 De VNOG heeft een klachtenregeling aanbestedingsprocedures voor ondernemers

Vanuit de wet wordt gestimuleerd dat ondernemers en aanbestedende diensten een laagdrempelig instrument voor het oplossen van geschillen hebben. Partijen dienen geschillen in onderling overleg op te lossen en niet onnodig aan de rechter voor te leggen. De VNOG voorziet in deze klachtenregeling door in de aanbestedingsdocumenten duidelijk te vermelden waar en hoe de belanghebbende een klacht kan aandienen aangaande de aanbesteding of onderdelen daarvan.

2.4 De VNOG maakt gebruik van de markt voor de ontwikkeling van innovaties

Als opdrachtgever heeft de VNOG diverse mogelijkheden om gebruik te maken van de kennis van aanbieders en collega veiligheidsregio's. Zowel in de voorbereiding als in de uitvoering van opdrachten wil de VNOG de markt stimuleren tot vernieuwing en verbetering van te leveren goederen en diensten. Dit kan leiden tot kwaliteitsverbeteringen of kostenverlagingen voor de VNOG. Bovendien past dit in de door het Algemeen Bestuur uitgesproken ambitie dat de VNOG innovaties en experimenten wil uitvoeren.

2.5 De VNOG stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

De VNOG heeft hoog in het vaandel dat zijn bestuurders en ambtenaren integer handelen. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde gedragscodes. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.

2.6 De VNOG contracteert alleen met integere ondernemers.

De andere kant van deze medaille is dat de VNOG alleen zaken wil doen met integere Ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van Ondernemers is bij inkopen (en aanbestedingen) in beginsel mogelijk, bijvoorbeeld door de toepassing van uitsluitingsgronden of het hanteren van de 'Gedragsverklaring Aanbesteden'. De VNOG kan bij twijfel over de integriteit ook het Bureau Bibob om advies vragen.

2.7 Het MKB moet voldoende kansen worden geboden om aan de VNOG te leveren

De VNOG wil voorkomen dat de drempel voor deelname aan aanbestedingen onbedoeld en/of ongewenst wordt verhoogd. Opdrachten moeten proportioneel worden opgesteld zodat het (lokale) MKB niet onbedoeld wordt uitgesloten. Het uitgangspunt is en blijft "het verkrijgen van het juiste product of dienst tegen de beste integrale prijs-kwaliteitverhouding".